

Vergi Kanunları ile Muhtelif Kanunlarda Değişiklikler Öngören Torba Kanun Teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne Sunulmuştur

16.07.2024 tarihinde TBMM'ye sunulan "**Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**" ile vergi mevzuatında önemli bazı değişikliklerin yapılması öngörülmektedir.

Sözü edilen Kanun Teklifi'nde yer alan düzenlemeler, özetle aşağıdaki gibidir:

1. Kurumlar Vergisi Kanunu'nda Yapılması Öngörülen Düzenlemeler

1.1. Yurt İçi Asgari Kurumlar Vergisi Uygulaması Getirilmektedir

Kurumlar vergisi mükelleflerinin ödeyecekleri kurumlar vergisinin, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının %10'undan aşağı olamayacağı yönünde düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Üzerinden %10 kurumlar vergisi hesaplanacak kurum kazancı olarak; ticari bilanço karına veya zararına kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesi ve maddede öngörülen sınırlı sayıdaki istisna ve indirimlerin düşülmesi suretiyle bulunan tutar dikkate alınacaktır. Bu kapsamda, vergiye esas kurum kazancına ilişkin yapılacak hesaplamada;

- ✚ Tam mükellef kurumlardan elde edilen iştirak kazançları istisnası,
- ✚ Emisyon primi kazanç istisnası,
- ✚ Sahip olunan taşınmazlardan elde edilen kazançlar dışında Kurumlar Vergisi Kanununun (KVK) 5/1d bendinde sayılan yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kazançları,
- ✚ Risturn istisnası,

- ✚ Finansal kiralama şirketleri ve varlık kiralama şirketleri ile yapılan sat-kirala-geri al işlemlerinden elde edilen kazançlara uygulanan istisna,
- ✚ Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesi ve devrinden elde edilen kazançlara uygulanan istisna ile
- ✚ Girişim sermayesi fonu indirimi ve korumalı işyeri indirimi

Asgari kurumlar vergisi matrahından indirim konusu yapılabilecektir. Ayrıca, mikro ve küçük işletme tanımına giren kurumlar vergisi mükelleflerinin teknoloji geliştirme bölgesi kazanç istisnası ile aynı işletmelerin Ar-Ge ve tasarım indirimleri de hesaplamada kazançtan indirilecektir.

Diğer taraftan, halka açık şirketler ile imalat ve ihracat yapan firmalara tanınan kurumlar vergisi oran indirimi uygulamaları nedeniyle ödenmeyen vergiler ile maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında alınan teşvik belgeleri kapsamındaki yatırıma katkı tutarları ile sınırlı olmak üzere, mükelleflerin kendi beyannameleri üzerinde KVK'nın 32/A maddesi hükmüne istinaden indirimli kurumlar vergisi uygulaması nedeniyle ödemedikleri kurumlar vergisi asgari vergi hesaplaması nedeniyle ödenmesi gereken kurumlar vergisinden düşülebilecektir.

Düzenlemenin, 2025 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara, özel hesap dönemine tabi olan kuramların ise 2025 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına uygulanmak üzere Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

1.2. Küresel Asgari Kurumlar Vergisi İhdas Edilmektedir

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün (OECD) Matrah Aşındırma ve Kâr Kaydırma (BEPS) projesi kapsamında Türkiye'nin de aralarında bulunduğu yaklaşık 140 ülke tarafından onaylanan mutabakat metnine göre yıllık konsolide hasılatı 750 milyon Avro eşliğini aşan çok uluslu işletme gruplarının düşük vergileme yapılan ülkelerdeki şube, iştirak ve işyerlerinin asgari bir tamamlayıcı vergilemeye tabi tutulması kararı alınmış ve ülkeler tarafından gerekli yasal düzenlemeler yapılmaya başlanılmıştır.

Çok uluslu şirketlerde asgari kurumlar vergisi özetle, faaliyet gösterilen her bir ülke bazında belirlenen efektif vergi oranının %15'in altında olduğu durumda, o ülkede doğan kârlara tamamlayıcı bir vergi uygulanmasıdır. Model, tamamlayıcı verginin alınmaması durumunda grubun merkezinin bulunduğu ülkeye bu vergiyi alma hakkı vermekte, grubun merkezinin bulunduğu ülkenin de tamamlayıcı vergi almaması halinde gruba dahil şirketlerin bulunduğu ülkeler tarafından tamamlayıcı vergi alınabilmektedir.

Bu minvalde, Kanun Teklifinde farklı ülke uygulamaları ile OECD nezdinde yayımlanan Model Kurallar ve Rehberler de dikkate alınmak suretiyle, dünya genelinde elde ettikleri yıllık konsolide hasılatı 750 milyon Avro karşılığı Türk Lirasını aşan çok uluslu işletmelere asgari düzeyde kurumlar vergisi uygulanmasını amaçlayan düzenlemeler yer almaktadır.

Buna göre, nihai ana işletmesinin konsolide finansal tablosundaki yıllık konsolide hasılatı, gelirin raporlandığı hesap döneminden önceki dört hesap döneminin en az ikisinde 750 milyon Avro karşılığı Türk Lirası sınırını aşan çok uluslu işletme gruplarına ait bağlı işletmelerin ilgili hesap dönemindeki kazançları, yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinin konusunu oluşturmaktadır. Küresel asgari kurumlar vergisi oranı OECD nezdinde yayımlanan Model Kurallar ve Rehberler de dikkate alınarak %15 olarak belirlenmektedir.

Düzenlemenin 2024 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara, özel hesap dönemine tabi olan kuramların ise 2024 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına uygulanmak üzere Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

1.3. Bazı Ödemelerin Gelir ve Kurumlar Vergisi Tevkifatı Kapsamına Alınabilmesine Yönelik Yetki Düzenlemesi Yapılmaktadır

Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında, elektronik ticaret pazar yerlerinde elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarının mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapılmasına ya da sipariş verilmesine imkân sağlayan aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, mezkur Kanun hükümlerine göre faaliyette bulunan hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet

sağlayıcılarına faaliyetleri dolayısıyla yaptıkları ödemeler vergi kesintisi kapsamına alınmaktadır.

Ayrıca, mal ve hizmet alımlarına ilişkin gerçek kişi ve kurumlara yapılan ödemeler üzerinden Cumhurbaşkanınca belirlenen sektör ve faaliyet konuları dikkate alınarak vergi tevkifatı yapılması öngörülmektedir. Maddede yer alan yetkiye istinaden Cumhurbaşkanınca belirlenebilecek sektör ve faaliyet konuları itibarıyla tam veya dar mükellef gerçek kişilere veya tam ve dar mükellef kurumlara yapılan ödemeler üzerinden yine Cumhurbaşkanınca belirlenecek oranlarda gelir/kurumlar vergisi stopajı yapılması söz konusu olabilecektir.

Düzenlemelerin Kanunun yayımını izleyen ikinci ayın başında yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

1.4. Yatırım Fon ve Ortaklıklarında Kurumlar Vergisi İstisnası Kâr Dağıtılması Koşuluna Bağlanmaktadır

Taşınmazlara yatırım yapan fon ve ortaklıkların, ticari mal niteliğinde olanlar dahil sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançlara sağlanan istisna, **elde edilen bu kazançların %50'sinin, kazancın elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar ortaklarına kar payı olarak dağıtılması şartına** bağlanmaktadır.

Düzenlemenin 01.01.2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

1.5. Yap İşlet ve Devret Modeli Kapsamında Elde Edilen Kazançlara Uygulanacak Kurumlar Vergisi Oranı %30'a Çıkarılmaktadır

Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projeler ile Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde yürütülen projelerde sözleşmenin tarafı olarak faaliyette bulunan şirketlerin elde ettiği

kazançlardan %30 oranında (mevcutta %25'dir) kurumlar vergisi alınması öngörülmektedir.

Düzenlemenin 2025 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara, özel hesap dönemine tabi olan kuramların ise 2025 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına uygulanmak üzere Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

2. Gelir Vergisi Kanunu'nda Yapılması Öngörülen Düzenlemeler

2.1. Teknogirişim Şirketlerinde Çalışan Hizmet Erbabına Pay Senedi Verilmek Suretiyle Sağlanan Menfaatlere Ücret İstisnası Getirilmektedir

Mevcut uygulamada, hizmet erbabı ile yapılan sözleşmeler kapsamında, hizmet erbabına, belirli bir süre işverene bağlı çalışılması, belirlenen performans ve benzeri kriterlerin sağlanması kaydıyla, işverenin veya grup şirketlerinin pay senetlerinden bedelsiz veya indirimli satın alma hakkı verilebilmektedir.

Hizmet erbabına pay senedi verildiği durumlarda pay senedinin rayiç değeri, pay senedi alım hakkı verildiği durumlarda ise hakkın kullanıldığı tarihteki pay senedinin rayiç değeri ile hizmet erbabına maliyeti arasındaki fark, ücret olarak kabul edilmekte ve buna göre vergilendirilmektedir.

Teklif ile, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen kriterlere göre Ar-ge ve tasarım faaliyetlerinde bulunan teknogirişim şirketi niteliğini haiz işletmelerde çalışan personele bedelsiz veya indirimli olarak verilen ve ücret olarak değerlendirilen hisse senetlerinin elde tutulduğu süreye göre farklı oranlarda vergi istisnası sağlanmaktadır. İstisna kapsamında kabul edilecek hisse senedinin değeri, hisse senedinin çalışana verildiği yılda elde edilen yıllık brüt ücretini geçemeyecektir.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

2.2. Ticari Kazanç veya Serbest Meslek Kazancı Elde Eden Mükelleflerin Gerçek Hasılatlarının Tespitine Yönelik Vergi Güvenlik Müessesesi İhdas Edilmektedir

Ticari veya mesleki faaliyetleri nedeniyle (doktorlar, avukatlar, diş hekimleri gibi serbest meslek kazancı ve restoran, kafe gibi ticari kazanç yönünden) gelir vergisi mükelleflerinin yılın belirli zamanlarında hasılatlarının tespit edilmesi, tespit edilen hasılatları ile beyanları arasında %20'yi aşan oranda uyumsuzluk olanların izaha davet edilerek izahın yeterli bulunmaması durumunda hasılat tespitlerinden hareketle vergi tarh edilmesine imkan veren düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenleme, kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanacaktır.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

3. Vergi Usul Kanunu'nda Yapılması Öngörülen Düzenlemeler

3.1. Mükellefiyeti Sahte Belge Düzenlemek Amacıyla Tesis Ettirildiği Gerekçesiyle Terkin Edilenlerin Teminat Uygulamasında Değişiklik Yapılmaktadır

Anayasa Mahkemesi tarafından Vergi Usul Kanunu'nun 153/A maddesinin üçüncü ve müteakip fıkralarında yer alan; verilen sürede yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde istenilen teminat tutarının teminat alacağı olarak tahakkuk ettirilmesi ve tahakkuk ettirilen teminat alacağının gecikme zammı tatbik edilerek takip ve tahsiline yönelik hükümlerin iptal edilmesi üzerine, Anayasa Mahkemesinin kararında yer alan gerekçeler de dikkate alınarak madde metninde düzenlemeler yapılmaktadır. Yapılan düzenleme ile;

- ✚ Madde kapsamındaki mükelleflerden istenilecek teminatın üst sınırı belirlenmekte,
- ✚ Üçüncü ve dördüncü fıkralar kapsamında istenilen teminatın verilme süresi 30 günden 60 güne çıkarılmakta,
- ✚ Üçüncü fıkra kapsamında yükümlülüklerini öngörülen şekilde yerine getiren mükelleflere teminatın iade edilmesi ve birinci fıkrada sayılan kişilerin teminat isteme tarihi itibari ile tahakkuk etmiş tüm vergi borçlarından sorumlu olmamaları sağlanmaktadır.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

3.2. Elektronik Hizmet Sağlayıcılarına ve Aracılara Bildirim Verme Yükümlülüğü Getirilmesine İlişkin Yeki Düzenlemesi Yapılmaktadır

Hazine ve Maliye Bakanlığının elektronik ticaretin yanı sıra internet dâhil olmak üzere her türlü dijital ortamın reklam, ilan, satış ve kiralama gibi iktisadi ve ticari amaçlarla kullanıldığı hallerde vergi güvenliğini sağlamak amacıyla elektronik ticaret hizmet sağlayıcılar ile başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ortam sağlayan gerçek ve tüzel kişi aracı hizmet sağlayıcılar ile elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların yanı sıra erişim sağlayıcılara, içerik sağlayıcılara, yer sağlayıcılara ve sosyal ağ sağlayıcılara iktisadi ve ticari faaliyetlerine ilişkin bildirim verme yükümlülüğü ile başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ilişkin bildirim konu bilgileri ile içerik sağlayıcılar tarafından üretilen ya da sağlanan bilgilerin aracı hizmet sağlayıcılar, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları, erişim sağlayıcılar, yer sağlayıcılar ve/veya sosyal ağ sağlayıcılar tarafından alınması zorunluluğu getirebilmesine imkân sağlanmaktadır.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

3.3. Kıymetli Madenlerin Borsa Rayıcı ile Değerlemesine İlişkin Düzenleme Yapılmaktadır

Mevcut düzenlemelere göre ticari emtia olarak alınmayıp yatırım amaçlı olarak alınan altın, gümüş, platin ve paladyum gibi kıymetli madenler (bunlar için açılan mevduat hesapları ve bunlar üzerinden kullanılan krediler dahil) mukayyet değerle değerlendirilmekte, dolayısıyla dönem sonlarında bilançoda yer alan kıymetler için herhangi bir gelir/gider kaydı söz konusu olmamaktadır. Döviz ve döviz hesaplarında olduğu gibi şirket ve bankaların aktifinde yer alan altın, gümüş, platin ve paladyum gibi kıymetli madenler ile kıymetli madenlere dayalı mevduat hesaplarının borsa rayıcı ile değerlendirilmesi, bu değerlendirme sonucu, geçici vergi dahil hesap dönemleri itibarıyla değerlendirme farklarının vergilendirilmesi öngörülmektedir.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

3.4. Vergi Cezalarında Artışlar Öngörülmektedir

Kayıt dışı faaliyette bulunan bir başka anlatımla vergi idaresinin bilgisi dışında çalışanlara kesilecek vergi ziyaı cezasının %50 artırımlı uygulanması öngörülmekte olup; verginin 1 katı olarak kesilecek cezalarda 1,5 kat, verginin 3 katı olarak kesilecek cezalarda 4,5 kat kesilecek şekilde artırımlı uygulanması önerilmektedir.

Kayıt dışılıkla mücadele kapsamında Vergi Usul Kanunu'nun 352. maddesine göre kesilen usulsüzlük cezaları ile 353. ve 355. maddelerine göre kesilen özel usulsüzlük cezaları artırımlıdır. Ayrıca, bazı fiillerin tekrarında uygulanacak ceza tutarları artırımlıdır. Örneğin; fatura verilmemesi ve alınmaması, ödeme kaydedici cihaz fişi düzenlenmemesi hallerinde uygulanan 3.400 TL ceza tutarı 1. Tespitte 10.000 TL olarak uygulanacak, daha sonraki tespitlerde ceza tutarı artırımlıdır.

Yine Vergi Usul Kanununa göre düzenlenmesi gereken belgeler yerine Kanunda yer almayan belgelerin düzenlenmesi durumunda kesilecek cezalar artırımlı olarak uygulanacaktır. Ayrıca **bu belgeleri almak zorunda olanlara da ceza kesilmesi yönünde düzenleme yapılmakta**, ancak, beş iş günü içinde belge düzenlenmediğini idareye bildiren alıcılara ceza kesilmeyeceği düzenlenmektedir.

Damga vergisi ödenmemiş kağıtları işleme koyan noterler adına kesilecek asgari özel usulsüzlük cezası tutarı artırımlıdır.

Bakanlıkça getirilen zorunluluklara uymamanın yaptırımı olan özel usulsüzlük cezaları artırımlıdır, elektronik ticaret platformlarının bilgi verme yükümlülüğüne uymaması haline ilişkin yeni fiiller tanımlanarak cezaları düzenlenmektedir.

Banka veya ödeme kuruluşlarından ödeme yapma yükümlülüğüne uyulmamasının cezası artırımlıdır, idarenin bilgisine girmeden önce ödemeyi takip eden beş iş günü içinde ödemeyi yapan mükellefin durumu idareye bildirmesi halinde ödemeyi yapan adına ceza kesilmemesi sağlanmaktadır.

Başkasına ait POS cihazını kullanan ve kullandıranlara, mal teslimi veya hizmet ifalarına ilişkin para transferlerini, başkasına ait banka hesaplarına yaptıranlara ve hesaplarını kullandıranlara artırımlı özel usulsüzlük cezası getirilmektedir.

ÖKC ve POS cihazlarına ilişkin Bakanlık düzenlemelerine uyum seviyesinin artırılması amacıyla yapılan düzenlemelere aykırı davranan banka, ödeme kuruluşu, güvenlik servis sağlayıcı, sipariş-satış vb. yazılım gerçekleştirenlere, e-belge ve e-defter uygulamalarına ilişkin hizmet veren özel entegratör ve yazılım şirketlerine özel usulsüzlük cezası kesilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Düzenlemelerin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

3.5. Vergi Aslı Uzlaşma Kapsamından Çıkarılmaktadır

Vergi aslı uzlaşma kapsamında çıkarılmakta ve buna ilişkin olarak Vergi Usul Kanununun ilgili maddelerinde düzenleme yapılmaktadır. Teklifte Kanunun yayımından önce yapılmış uzlaşma başvurularının değişiklik öncesi hükümlere göre sonuçlandırılması öngörülmektedir.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

4. Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Yapılması Öngörülen Düzenlemeler

4.1. Deniz ve Hava Taşıma Araçları için Liman ve Hava Meydanlarında Yapılan Hizmetler Kısmi İstisna Kapsamına Alınmaktadır

Katma Değer Vergisi Kanununun "Araçlar, kıymetli maden ve petrol aramaları ile ulusal güvenlik harcamaları ve yatırımlarda istisna" başlıklı 13. maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, deniz ve hava taşıma araçları için **liman ve hava meydanlarında yapılan kiralama, bakım vb. hizmetlerde uygulanan KDV istisnasında; gezi, eğlence, spor ve amatör balıkçılık gibi faaliyetlerde kullanılan araçların, özel tekne ve yatların, deniz taşıma aracı olarak kabul edilmeyeceği** düzenlenmektedir.

Ayrıca, deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler iade hakkı tanınan istisnalardan çıkarılarak kısmi istisna kapsamına alınmak suretiyle, bu istisna nedeniyle yüklenen KDV'nin, gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider veya maliyet olarak dikkate alınması düzenlenmektedir.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

4.2. Bazı Malların İthalatı ve Yurt İçi Teslimindeki İthalat Lehine Olan Uygulama Farklılığı Giderilmektedir

KDV Kanunu uyarınca, ulusal güvenlik kuruluşlarına milli savunma ve iç güvenlik ihtiyaçları için yapılan teslim ve hizmetler ile engellilerin eğitimleri, meslekleri ve günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programlarının teslimi KDV'den istisna olup bu malların yurt içi teslimlerinde uygulanan mevcut istisnalar aynı şekilde söz konusu malların ithalatında da uygulanmaktadır.

Bununla birlikte Gümrük Kanunu'nun 167. maddesi uyarınca ithal edilecek bazı mallar ile taşıt araçları bakımından ithalatta (KDV Kanunundan yer almayan) ilave istisnalar bulunmaktadır. Bu nedenle, yapılan düzenleme ile belirtilen malların ithalatı ve yurt içi teslimindeki ithalat lehine olan uygulama farklılığının giderilmesi ve KDV Kanunundaki istisnaların devam ettirilmesi öngörülmektedir.

İthalat lehine uygulama farklılığına ilişkin benzer bir düzenleme Özel Tüketim Vergisi Kanunu için de yapılmaktadır.

Düzenlemelerin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

4.3. Birleşme, Devir ve Bölünme İşlemlerinde, Devreden KDV'nin Yeni Şirkette İndirimi ve İade Hakkı Vergi İncelmesine Bağlanmaktadır

Mevcut uygulamada şirketlerin birleşme, devir ve bölünme işlemleri dolayısıyla faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerce yüklenilen ve indirilemeyen (sonraki döneme devreden) vergiler, faaliyete başlayan veya devir ve bölünme sonrasında devredilen veya bölünen kurumların varlıklarını devralan mükellefler tarafından indirim konusu yapılabilmektedir.

Yapılan düzenleme ile faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerin bünyesinde bulunan söz konusu sonraki döneme devreden KDV tutarlarının devralan şirkette indirilecek KDV olarak kullanılabilmesi için, **bu KDV'nin doğruluğuna ilişkin Vergi Usul Kanununda düzenlenen zamanaşımı süreleri ile bağlı olmaksızın inceleme yapılması ve inceleme sonucuna göre indirim hakkının kullandırılması** öngörülmektedir.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

4.4. Beş Yıl Süreyle İndirilemeyen Devreden KDV'nin İndirim Hakkının Kaldırılması Öngörülmektedir

KDV Kanununun mevcut düzenlemelerine göre mükelleflerin mal ve hizmet alımları nedeniyle yüklendiği KDV'nin ilgili dönemde indirilememesi halinde bu KDV tutarı sonraki döneme devretmekte olup, devreden bu KDV'nin indirim konusu yapılabileceği süreye ilişkin herhangi bir sınır bulunmamaktadır.

Teklifte yer alan düzenleme ile, mükelleflerin KDV beyannamelerinde yer alan indirilecek KDV tutarlarının 5 takvim yılı süresince indirim yoluyla giderilememesi halinde, bu süre sonunda indirim KDV hesaplarından çıkarılarak (indirim KDV olarak kullanılmayıp) özel bir hesaba alınması, mükellefin üç yıl içinde yapabileceği talebine bağlı olarak yürütülecek vergi incelemesi sonucuna göre gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınması öngörülmektedir. Bu süre içinde inceleme talep edilmemesi veya inceleme neticesinde aksi yönde tespit yapılması halinde söz konusu KDV tutarı gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınamayacaktır.

Düzenlemenin 01.01.2030 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir. Dolayısıyla mevcut durumda mükelleflerin 5 yıl önceden gelen devreden KDV tutarlarını halihazırda ve 31.12.2029 tarihine kadar kullanabilmesi mümkün olacaktır.

4.5. KDV İadelerindeki Esas Usul, Vergi İncelemesi Olarak Belirlenmektedir

KDV Kanunu'nda Hazine ve Maliye Bakanlığı'na verilen yetki çerçevesinde KDV Uygulama Genel Tebliğleri ile iade usul ve esasları belirlenmiştir. Bu Tebliğler kapsamında mükelleflerin iade talepleri işlem türlerine göre vergi inceleme raporu veya yeminli mali müşavir (YMM) raporu ile yerine getirilmekte; mükellefler tarafından teminat verilmesi halinde de teminat vergi inceleme raporu veya YMM raporu sonucuna göre çözülmektedir.

Mükelleflerin iade taleplerine ilişkin eksiklik bulunması halinde haksız KDV iadesine sebebiyet verilmemesi amacıyla iade, inceleme sonucuna göre yapılmaktadır. Bu sürecin mükellefler tarafından yargıya intikal ettirilmesi üzerine mahkemeler tarafından vergi incelemesinin KDV iade yöntemi olarak Kanunda açıkça belirlenmediği gerekçesiyle, inceleme sonucu beklenmeksizin KDV iadesinin yerine getirilmesine karar

verilmektedir. Teklifte yer alan madde gerekçesine göre, mükelleflerin KDV iade talepleri yerine getirildikten sonra, inceleme sonucunda haksız iade yapıldığının tespit edilmesi halinde iadeyi alan mükelleflerin işletme faaliyetlerini sonlandırabildiği ve üzerindeki mal varlığını devredebildiğinin görülmekte olduğu ve bu durumun haksız iade edilen KDV tutarlarının geri alınamaması sonucunu doğurduğu anlaşılmaktadır.

Bu gerekçe kapsamında, mükelleflerin KDV iadelerinin doğru bir şekilde yapılması ve haksız KDV iadesine sebebiyet verilmemesini teminen KDV iadelerindeki esas usulün, vergi incelemesi olarak belirlenmesi öngörülmektedir.

Düzenlemenin haksız KDV iadesini engellemeye yönelik yapılan vergi incelemesine sevkler kanuni dayanak oluşturma amacını matuf olduğunu, KDV Genel Uygulama Tebliği ile belirlenmiş olan mevcut KDV iade usul ve esaslarında önemli değişiklikler yapılmayacağı değerlendirilmektedir.

Düzenlemenin Kanunun yayımını izleyen ayın başında yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

4.6. Yabancı Devlet Kurum ve Kuruluşları Tarafından Deprem Nedeniyle Yapılacak Yardımlara KDV İstisnası Getirilmektedir

Genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanmak üzere, konut, iş yeri, okul, öğrenci yurdu, hastane, ibadethane, kültür ve sanat merkezi, kütüphane gibi taşınmazların inşasına ilişkin olarak yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına yapılan teslimler ile bu yerlerde genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanacak konutların yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına teslimleri için 31.12.2025 tarihine kadar KDV istisnası sağlanması öngörülmektedir.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

5. Diğer Vergi Kanunlarında Yapılması Öngörülen Düzenlemeler

5.1. Serbest Bölgelerde Faaliyette Bulunan İşletmelere Sağlanan Kazanç İstisnası İhracat Gelirleri ile Sınırlandırılmaktadır

Mevcut uygulamada, serbest bölgelerdeki üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançların tamamı, üretilen ürünlerin yurt içine ya da yurt dışına satılıp satılmadığına bakılmaksızın kurumlar vergisinden istisnadır.

Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3. maddesinde yapılması öngörülen düzenlemeyle, serbest bölgelerde faaliyet gösteren kuramların münhasıran yurt dışına yaptıkları satışlardan (ihracattan) elde ettikleri kazançların istisna olması, yurt içine yaptıkları satışlardan elde edilen kazançlara tanınan istisnanın ise kaldırılması öngörülmektedir.

Düzenlemenin 01.01.2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

5.2. Borcu Yoktur Yazısının Kapsamına Mahkeme Kararları ve İcra Dairelerinin Ödeme veya İcra Emirleri Üzerine Yapılacak Ödemeler de Dahil Edilmektedir

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 22/A maddesinde yer alan, bazı ödeme ve işlemler sırasında Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge arama zorunluluğu getirilmesine ilişkin düzenleme kapsamına, mahkeme kararları ve icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri üzerine yapılacak ödemeler dâhil edilmektedir.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

5.3. Yurtdışı Çıkış Harcı Artırılmaktadır

Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1. maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, halihazırda 150 TL olarak uygulanan yurt dışına çıkış harcı 500 TL olarak belirlenmekte ve bu tutarın her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılması düzenlenmektedir.

Düzenlemenin Kanunun yayımını izleyen onuncu günde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

5.4. Bazı Tütün Mamullerinden Asgari Maktu ÖTV Tutarının %20'sine Kadar Alınmakta Olan Maktu ÖTV Tutarına İlişkin Sınırlama Kaldırılmaktadır

Bazı tütün mamullerinden alınmakta olan maktu ÖTV tutarına ilişkin asgari maktu ÖTV tutarının %20'sine kadar olan sınırlama kaldırılmakta ve birim ambalajda bulunan mamul için alınacak asgari maktu ÖTV tutarı kadar maktu ÖTV alınabilmesine ilişkin yetki alınmaktadır.

Düzenlemenin Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir.

TBMM'ye sunulan bu Kanun Teklifinde yapılması öngörülen düzenlemelere ilişkin olarak Plan ve Bütçe Komisyonu çalışmaları ve/veya TBMM Genel Kurul görüşmeleri sırasında değişiklikler veya eklemeler yapılması ihtimal dahilinde olup, Teklifin yasalaşması sonrasında Şirketimiz tarafından hazırlanacak olan Rehberde nihai düzenlemeler detaylarıyla bilgilerinize sunulacaktır.

Söz konusu Kanun Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan haline ulaşmak için [tıklayınız.](#)

Saygılarımızla.